

Amikor a szakma

A LEGJOBB ORVOSSÁG

ÉLETÚTON EGYED BÉLA

Riportunk alanyát országszerte sokan ismerik, legtöbben talán a Hód-Mezőgazda Zrt., ill. annak jogelődjei vezetőjeként. Nyugdíjasként sem adta fel a mindennapi munkát: mi mással, mint mezőgazdasággal foglalkozik. Hosszasan beszélgettünk életútjáról, s emlékeinek, tapasztalatainak kivonatos részét adjuk most közre. A beszélgetés hangfelvétele elérhető a www.agrarelelet.hu honlap Archívum menüjében – érdekes meghallgatni.

Életem a mezőgazdaság területéről indult, mivel nagyszüleim gazdálkodók voltak itt Vásárhelyen. A makói út melletti régi családi fészekben neveltek az általános iskola végig. Édesanyám az akkori politikai viszonyok között nem élhetett Csongrád-ban, viszont Békés megyében ő is a mezőgazdaságban, elsősorban állami gazdaságokban dolgozott. Amikor már mezőgazdasági technikumba kezdtem járni, a sors iróniájaként nagyszüleim már nem a mezőgazdaságban dolgoztak, mert az akkori kornak megfelelően elvettek tőlük mindent; gyári munkás lett nagyapám, nagyanyám meg háztartásbeli. A természet szeretete azonban megmaradt bennem. Gyermekekoromban felváltva hol kocsis, hol meg erdőmérnök akartam lenni. Volt kutyám is, de a kedvencem mégis a kertészkedés volt. Mindig volt olyan másfél négyzetméternyi kertem, ami agyon volt ültetve. A mai napig is megmaradt, hogy nagyon szeretem a növényeket és a virágokat.

A szabadkígyósi Mezőgazdasági Technikumba jártam, ami csodálatos iskola volt. Ténylegesen olyan gyerekek voltak ott tanulók, akik kötődtek a mezőgazdasághoz. Nem azért mentek oda, mert középfokú végzettséget akartak, hanem azért, mert szerették a mezőgazdaságot és ott meg még jobban megszerették. Az ezerhétáros tangazdaság igazgatója, a legendás Timkó Béla bácsi volt. Mikor többedmagammal Gödöllőre kerültünk egyetemre, akkor minket csak Timkó-csemetéknek hívtak; ilyen jó híre volt az iskolának. Az első két gödöllői évben nagyon megszenvedtem a matematikával és

a fizikával, viszont géptanból szinte egy az egyben azt tanultuk, amit már tudtam a technikumból, ami nemcsak erős iskola, hanem jó élet-felkészítő is volt.

Nagyon szerettem a közösségi életet, és nagyon szerettem tanulni. Az első gyengébb évem után általában 4,5 volt az átlagom. Sportoltam is, súlyt emeltem. Nagyon jó súlyemelő csapatunk volt, a főiskolás, ill. egyetemi bajnokságokat mind megnyertük Gödöllőn.

A Gorzsai Állami Gazdasággal volt ösztöndíj-szerződés, az nekem nagy kincs volt. Emiatt az egyetem befejeztével hazajöttem, s ott kezdtem el dolgozni 1974-ben. Másfél-két évig voltam növénytermesztő területi agronómus, utána áttértem a szarvasmarhára. A második munkahelyem 1976-tól a Rákóczi Szövetkezet volt; a kopáncsi szarvasmarha-telepen voltam telepvezető-helyettes 1980 áprilisáig. Ekkor kerültem a Vásárhelyi Állami Tangazdaság Vajhái szarvasmarha-telepére. Az ezernégy száz férőhelyes szakosított kötetlen tartású szarvasmarha-telep irányítása nem volt könnyű feladat, mégis nagyon szerettem. 1991 végén volt itt a rendszerváltás, és ekkor egy olyan esemény történt, aminek sokáig nem tudtam a miértjét. Behívtak a minisztériumba és megkérdezték, hogy vállalnám-e az akkori tangazdaság vezetését, vállalati biztos címmel. A kérdést már előre feltették, így hát elmentem az

akkor már nyugdíjban lévő igazgatónkhoz, Hovorka Gyuri bácsihoz, aki a fiatalok igazi példaképe, nagyszerű ember és szakember volt. Kérdeztem tőle, hogy mit válaszoljak? Azt mondta, nézd, ha magadnak rosszat akarsz, akkor elvállalod, ha a cégnek meg a kollégáidnak jót akarsz, akkor is elvállalod. Mert neked nagyon nehéz dolgod lesz, de ezt a céget meg kellene tartani. Ezt mi hoztuk létre, minden kollégáért felelősséget kell vállalnod, mert idegen nehezen szoktatható erre. Így kerültem ide, és gyakorlatilag 2004 júliusáig csináltam a munkát. Közben átalakult a cég részvénytársasággá, és én vezérigazgatóként működtem. Gyakorlatilag 2004. július 21-ig dolgoztam, akkor éjszaka életmentő műtétet Szegeden műtöttek meg a szívemet. Július 23-án kellett volna aláírni a cég értékesítését Budapesten az ÁPV Rt.-nél, ezt már a két helyettesem írta alá. Utána még egy darabig a privatizált

cégnél az igazgatóság elnöke voltam, majd ez a feladatom megszűnt. Nem is bánom, mert jobb a békesség; nem egyformán láttuk a dolgokat a tulajdonosokkal, ami teljesen természetes. Más alkalmazottként és más tulajdonosként csinálni bármit, ez teljesen normális.

Ma már csak a magánszférában tevékenykedem. A kárpótlás révén kaptam földet, meg

vásároltam is később. Volt egy-két öreg gépem addigra, amit kiegészítettem, s bizonyos mértékig gépbérbeadással foglalkoztam. Később elkezdtem építeni a saját vállalkozásomat, és azóta is ezt csinálom; úgy gondolom, hogy szépen fel vagyunk gépesítve. Persze továbbra is fejlesztetek. Megvettem a mellettem lévő 5 hektáros területet, ahol most egy

„Ez a főző végigkísérte az életemet, minden munkahelyemen velem volt.”

fedett lovardát építünk; most fogják a napokban felállítani a vasszerkezetet. Próbálok kialakítani egy kis istállót, öltözőt, fürdőt. Emellett várom haza a nagyobbik fiamat, aki most csinálja a különbözött Debrecenben. Ő lesz, aki majd viszi tovább a gazdaságot. A fiatalabbik fiam más területen, Pesten dolgozik, de ő is haza akar jönni, mert a vidék szeretete megvan benne. Az elmúlt év novemberében született egy kis-unokám, azt szoktam mondani, ő a legfiatalabb östermelő a családban. A feleségemnek és családjának is különösen sokat köszönhetek, hogy sikeres tudok lenni a munkában, az életben, s hogy most már öt unoka vesz körül minket.

Én a munkába soha nem fáradtam el. Inkább a gazdasági környezet az, ami elfárasztja az embert. Sokszor nehéz megoldást találni termékértékesítésre, egyéb dolgokra, tehát a gazdasági háttér a nehéz. A szakma az igazi orvosság! Amikor az ember kimegy a határba, mindig lát valami szépét. Ősszel egy szép szántást, tavasszal egy szép kelést; nem is beszélve arról, hogy milyen csodálatos, amikor a szél lengeti a búzakaralászokat. Nem vagyok különleges ember, igyekeztem mindig tisztességesen élni, próbáltam mindig azok mellé állni, akik dolgoznak. Soha nem volt laza és könnyű életem, de jól éreztem, ha szabad úgy mondani, a bőrömben magamat. Voltak nehéz pillanatok is, ugye én négy kormányt vittem végig. Hogy hogyan lehet ezt csinálni? Amikor az ember úgy érzi, hogy nem tud a tükörbe nézni, akkor abba kell hagyni; egyébként meg, amit a tulajdonos kér, azt meg kell csinálni. Azt hiszem, hogy a kollégá-

immal szemben sokszor nem voltam könnyű ember, de próbáltam következetes lenni és emberszámba venni mindenkit. A mai fiatalok felé is mondanám; én azt tanultam, hogy nincs kis ember meg nagy ember, csak ember. Akkor vélhetően megkapod a tiszteletet. Soha nem segitettem csak azért, hogy az a valaki majd vissza-segít. Úgy vagyok most is, hogy ha tudsz, akkor segíts, akár jó tanáccsal, bárminek az átengedésével, és akkor nagyobb a békesség esélye. Bár ha valami nem tetszett, akkor megmondtam a magamét. Fiatalkoromban kisebb csomó papírba csavartam, ahogy korosodtam úgy már néha pántlikát is kötöttem rá! Szóval úgy éreztem, hogy megfulladok, ha nem mondom el a véleményemet.

Az Állattenyésztési Napok kezdetének első gondolata az volt, hogy jó lenne egy fedett lovarda. Az építkezés elején nem gondoltam, hogy milyen hihetetlen ereje van ennek az elképzelésnek. Saját építő brigádunk volt és elkezdtük a munkát. Nagyon-nagyon kiszaladtunk az időből, szombat-vasárnap is dolgoznunk kellett sokszor. Ilyenkor kint volt 40-50 családtag, nézték, hogy mi épül itt. Az emberek büszkéek voltak; a közös munka összekovácsolta a csapatot, a vezetői gárdától kezdve a fizikai munkásokig mindenki magáénak érezte ezt a létesítményt, később a kiállítást. Ez a mai napig is hihetetlen örömmel tölt el.

Az egyik legszebb dolog az életemben az 1983-as, első Magyarországon megrendezett Holstein-Fríz Világkiállítás volt. A Vajhái szarvasmarha telep volt az egyik gyakorlati helyszín, s előtte jött egy bejáró bizottság is.

Nagyon szépen megcsináltuk az istállókat, a meszelést, a festést. Szabad tartású istállóknál ez nem volt egyszerű, de minden nagyon jól sikerült. Egy humoros esetem is Vajhához kötődik. Az akkori főállattenyésztőnk Srankó Feri bácsi országszerte ismert, hihetetlen temperamentumos életművész figura volt, persze jó szakember is. Az akkori állami gazdaságok központjából ősszel jött egy látogató hozzánk, szólt is Feri bácsi, hogy legyél kint, mert jön a Szaleczky úr, pontosabban akkor még elvtárs. Ő nagy szaktekintély volt, sok fejlesztés mellett például ő hozta be a Holstein-Fríz fajtát. Körbementünk a telepen, de igazából nem szólt semmit Szaleczky Lajos, mindennel meg volt elégedve. Egyszer csak mondja, ha olyan lenne, mint a mesében, mi lenne a három kívánságom? A legelső kívánságom az lenne, hogy aki ezt a telepet megépítette, azt el kéne zavarni az országhatáron kívülre; válaszoltam határozottan. Láttam ám, hogy Feri bátyám átcsapott bíborpirosba, de én nem tudtam, mi a komika háttere. Akkor aztán azt mondja erre Szaleczky Lajos bácsi, hogy többen voltunk. Ez egy nagyon kínos pillanat volt, amely akkor oldódott fel, mikor a következő évben nyáron Csongrára mentünk üdülni a családdal. Szaleczky Lajos bácsi jött le az üdülő lépcsőjén; na Béla fiam, gyere menjünk a büféhez, igyunk meg egy kupica pálinkát. Végül is megjegyezte a nevem.

Szabadidőmben most a lótenyésztés, lótaratás foglalkoztat, ami nem gazdasági kategória, hanem hobbi. Nagyon szeretem a lovakat és próbálok is úgy tenyészteni, hogy eredménye legyen. Most született egy csődör csikó, aminek neve kötelezően az anyja nevének első betűjével kezdődik; így lesz ő a Liliomfi. Másik hobbim a vadászat, amire tényleg nagyon kevés idő jut. A helyi, Mártélyföldi Tulajdonosok Társágában a két fiammal együtt én is tag vagyok. Téli időszakban apróvad vadászatra kimegyünk párszor, ill. el szoktam menni a Dunántúlra, meg Salgótarján mellé. Ez évente mintegy 3-4 alkalom, tehát igazából nem gyakran járok, de szeretem. Nem is annyira a vadászat, inkább a barátkozás, a beszélgetés az, ami sokat ér.

